СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК LII. Ч. 224. НЮ ЙОРК і ДЖЕРЗІ СИТІ, четвер, 16-го листопаду 1944. No. 224. NEW YORK and JERSEY CITY, Thursday, November 16, 1944. VOL. LII.

ТРИ ЦЕНТИ В ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВАХ АМЕРИКИ ПЯТЬ ЦЕНТІВ ЗА ГРАНИЦЕЮ ЗЛУЧЕНИХ ДЕРЖАВ АМЕРИКИ Тел. „Свободи": BErgen 4-0237. — Тел. У. Н. Союзу: BErgen 4-1016 4-0807 THREE CENTS IN THE UNITED STATES OF AMERICA FIVE CENTS ELSEWHERE

НЕ БУДЕ ІНАВҐУРАЦІЙНОЇ ПАРАДИ З НАГОДИ ПРИСЯГИ НОВОВИБРАНОГО ПРЕЗИДЕНТА

ВАШИНҐТОН. — Президент Рузвелт заявив на пресовій конференції, що з нагоди обняття його четвертої каденції не буде традиційної інавґураційної вуличної паради. Зате він складе присягу на конституцію на полудневім ґанку в Білому Домі. На параді будуть приявні визначні американські представники і чужинні дипльомати. Віцепрезидент Ґері Труман складе свою присягу водночас з президентом дня 20. січня 1945. р.

Як причину зірвання з історичною американською традицією, що триває від 1825. р., президент подав конечність щадження в часі війни. Головою комітету для інавґураційних церемоній є сенатор Ґері Ф. Бирд. Конґрес ухвалив $25,000 на покриття коштів звичайної паради, а президентів проект коштуватиме лише $2,000.

ПЛЯН КОНТРОЛІ ПОВЕНИ НА ЦІЛИЙ КРАЙ.

ВАШИНҐТОН. — Найбільш далекосяглим пляном президента Рузвелта упродовж його 12-літнього урядування є плян контролі повени по цілому краю. Взірцем такої акції послужить йому Авторитет Долини Тенесі. Президент хоче перевести сім таких проєктів по цілому краю. Найближчим проєктом малоб бути створення водної дороги на ріці св. Лаврентія коштом 285 міліонів долярів.

ЗАСТІЙ В ПРОДУКЦІЇ НАДБОМБОВИКІВ.

ПЕТЕРСОН (Ню Джерзі). — Внаслідок дводенного страйку в фабриках літаків Врайт Еркрафт Сопервижен Асошіейшен не вивезено ні одного готового надбомбовика марки B-29, яких тепер вживає американська фльота у боротьбі проти японців. Не зважаючи на посередництво Воєнної Робітничої Ради, робітники не вернули до праці. Урядовці підприємства передають наладнання страйку президентови.

НОВА ДОВҐОВІЧНА ҐУМА.

НЮ ЙОРК. — Ґумовий вуж для скроплювання огороду можна буде залишити на літо й зиму і він не знищиться; ґумові наколіски для вантажних авт перетривають само авто; ґумову опуку для гри ґольфу можна буде переказувати завіщанням з батька на сина — оце наслідок нового винаходу в продукції ґуми. Таке звідомлення проголосило підприємство Дженерал Електрик Компані.

61 ЖЕРТВ ПОЖЕЖІ У СПІЛЬНІМ ГРОБІ.

КЛІВЛЕНД. — На цвинтарі Гайленд Парк зложено у спільнім колесистім гробі 61 небіжчиків, яких ніхто не розпізнав, коли вони згинули у пожежі західної дільниці міста дня 20. жовтня. Пожежа повстала внаслідок вибуху ґазових тенків. Усіх людей згинуло тоді 130. По середині спільного гробу поставлений памятник.

ВИЙШОВ З ВЯЗНИЦІ, ХОЧЕ ВЕРНУТИСЯ НАЗАД.

БОФАЛО. — Вязниця стала домом для Френка Р. Бортнера і він не може жити без неї. Його випустили на пароль по відбуттю 20-літньої кари за вбивство своєї жінки. Він пішов до праці при літаках, але не може привикнути до нового оточення. Тому зголосився до стейтової вязниці в Оборн на дальше „мешкання", але вязничник відмовився його приняти. Покищо Бортнер перебуває в повітовій вязниці.

ФАБРИКАНТИ ДОСТАВЛЯЮТЬ КРАМУ НА 158 БІЛІОНІВ.

ВАШИНҐТОН.—Департамент торгівлі обчислює, що в 1944 році американські фабриканти доставлять краму вартости 158 біліонів долярів. Виріб трівких предметів досягне вартости 94 біліонів, а нетрівких вартости 64 біліонів. У воєннім часі росте продукція трівкого краму. Цьогорічні достави перевищують на 7 відсотків кількість продукції з минулого року.

ЗАПОВІДАЄ ТРИЛІТНЮ ВІЙНУ З ЯПОНІЄЮ.

НЮ ЙОРК. — Можливість покінчення війни з Німеччиною найближчого літа можна рахувати на 50 відсотків, а війна з Японією може потривати від півтора до трьох років — такий погляд висловив капітан Едвард В. Риденбакер, предсідник Істерн Ерлайнс.

Він виголосив промову на зібранню жінок з „Іґл Сквадрон", які переводять кампанію на нюйорську квоту Воєнного Фонду. Він заявив, що час посвяти щойно зачався й тому цивільні американці мусять посилити свою активність.

Сомнер Велес шукає способів для признання рівноправности державам

НЮ ЙОРК. — Сумнер Велес вийшов знову із синдикованою статею про вартість міжнародньої організації для забезпеки миру, коли вона полягає на вищости великих держав над малими. Він шукає розвязки цих труднощів і приходить до висновку: Або всі незалежні держави мають вибирати екзекутивну раду і вона буде рішати про війну та мир; або треба створити реґіональні організації держав, а тоді кожна держава буде могла мати рішальний голос. Так, як тепер діла стоять, вплив великих держав для втримання миру мусить бути збережений, хоч би навіть з очевидною нерівноправностю малих держав.

УКРАЇНСЬКА СЕКЦІЯ НА ВИСТАВІ В МЕДИСОН СКВЕР ҐАРДЕН

НЮ ЙОРК. — Ві второк 14. листопаду відкрито виставу Міжнародного Жіночого Мистецтва й Промислу. Зосеред різних секцій, приміщених в окремих будках, гарно визначається Українська Секція, приміщена в будці ч. 60. Її відвідують численні гості, подивляючи не лише красу, але й багатство українських виробів. Щодня йдуть різні програми на сцені, а українські точки програми перейдуть у суботу 18 і в неділю 19. листопаду.

ІРЛЯНДІЯ МОЖЕ СТАТИ ЗАХИСТОМ ДЛЯ ВОЄННИХ ЗЛОЧИНЦІВ

ВАШИНҐТОН. — Уряд Ірляндії прислав до стейтового департаменту відповідь на американську ноту, щоб Ірляндія не давала захисту націстам, яких Аліянти вважатимуть за воєнних кримінальників. Відповіди не проголошено, але високі урядовці дають до пізнання, що вони не вдоволені відповіддю Ірляндії.

ВИВІЗ ДО РОСІЇ ЗАХОРОНИТЬ АМЕРИКУ ПЕРЕД БЕЗРОБІТТЯМ

НЮ ЙОРК. — Російський ринок на збут американських продуктів причиниться до розвязки питання, як забезпечитися перед безробіттям після війни — такий погляд висловив адмірал Вилйем Г. Стендлі, недавній амбасадор до Росії. Він виголосив промову на конференції Товариства для Плястичної Промисловости, а арґументи подав такі: Коли Росія осягне забезпеку трівкого миру при помочи міжнародньої організації, тоді вона буде могти робити великі замовлення в Злучених Державах. Хоч зиск з таких замовлень не буде великий, то все-таки наші підприємства будуть в русі і забезпечать заняття для робітників на цілі літа після війни. Колиж би Совети не добилися забезпечення миру при помочи світової організації, то вони мусять це перевести на свій лад, а тоді це може бути небезпекою для нашого промислу.

Німці атакують Швецію за ворожнечу

СТОКГОЛЬМ. — Д-р Павль Шмідт, речник німецького міністерства заграничних справ, виступив з публичним обвинуваченням шведської преси за ворожнечу до німецьких інтересів. Каже він, що Швеція дається використовувати войовничій Америці для складання бомбовиків. У Швеції мовляв вправляється норвезьких поліцаїв, котрих можна легко буде вжити як вояків у Норвеґії проти німців.

НОВИЙ ЯВНИЙ ПОЛЬСЬКИЙ ВИСТУП ПРОТИ РОСІЇ

РИМ. — З Ватикану поширяється сильно протибольшевицьку брошуру „Большевизм і Релігія", матеріяли для котрої зібрав монсіньор Юзеф Ґавліна, головний капелян польських то вони мусять це перевести н асвій лад, а тодіна в Ватикані. Вона починається зо закиду, що зо східної Польщі попало під совєтську владу підчас інвазії 1939 року певне число поляків, з котрого депортовано до Росії 1,600,000 осіб. З них досі вислідженo тільки 613,000. Решта або згинула або пропала. Далі брошура закидує ворожнечу большевизму до релігії. Всяка балачка про терпимість большевизму до релігії нещира й подиктована політикою. Тому Польща жде, що по поваленню націстичного тоталітаризму, буде повалений і большевицький тоталітаризм, котрий є ворогом християнської моралі. Польща, мовляв, буде все воювати проти большевизму в тому переконанню, що роблячи це, воює за християнство: „Всі наші надії звертаються до божеської віри й до Намісника Христа, її невстрашного опікуна".

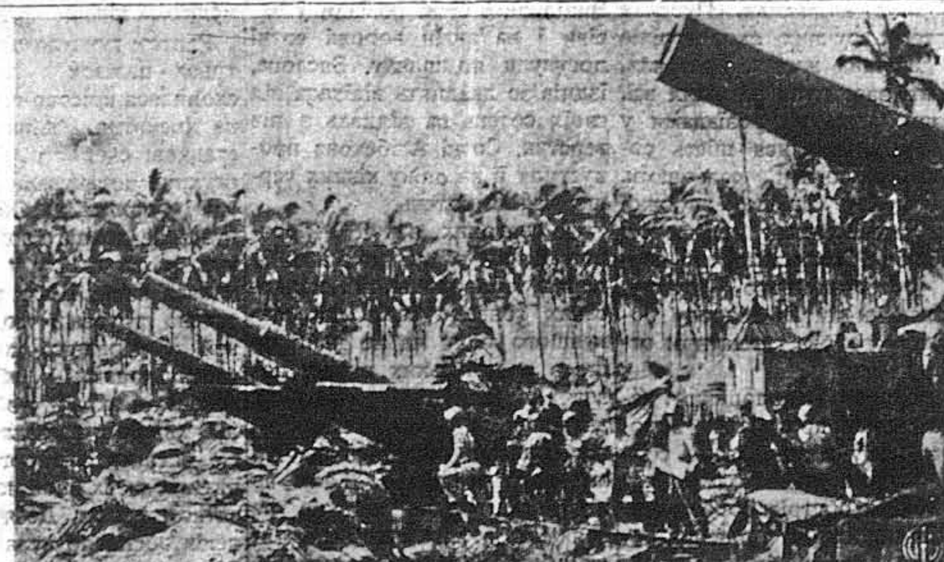
АРЕШТУВАЛИ БУВШИХ МІНІСТРІВ У РУМУНІЇ

МОСКВА. — Підчас чистки профашистівських елементів у Румунії арештовано багато визначних членів румунського уряду до часу переходу Румунії на бік Аліянтів. Новий румунський міністер справедливости каже, що чистка є тепер головним обовязком його міністерства.

РЕВІЗІЯ ФРАНЦУЗЬКОГО МІНІСТЕРСЬКОГО КАБІНЕТУ

ПАРИЖ. — На місце Еме Паперка, міністра фінансів, що згинув минулого четверга, прийшов дотеперішній міністер кольоній Рене Плевен. Міністер достав Жіякобі став міністром кольоній, а соціяліст Поль Рамадіє став міністром достав. Через це число соціялістів у кабінеті зросло до 6.

Старі французькі парляментарі кажуть, що у французькім парляменті перевагу будуть мати чотири ґрупи: комуністи, соціялісти, радикали-соціялісти й комбінація правих ґруп.

ОБСТРІЛЮЮТЬ ЯПОНСЬКІ ПОЗИЦІЇ НА ЛЕЙТЕ.—Ось такі великанські гармати, як їх частинно бачимо на тому образку, обстрілюють тепер на Филипинах, зокрема на острові Лейте, японські укріплення. Згори бомбардують літаки, а по такій артилерійській та повітряній підготові наступає піхота.

АМЕРИКАНЦІ У ПЕРЕДМІСТЯХ МЕЦУ

ГОЛОВНА КВАТИРА АЛІЯНТСЬКИХ ЕКСПЕДИЦІЙНИХ СИЛ У ФРАНЦІЇ. — Американська офензива проти твердині Мецу розбила німецьку оборону та дійшла на віддаль півтретя миль від самої твердині з полудня та на віддаль трьох миль зо заходу.

Бої на всему західньому фронті стають щораз завзятіші. Американські відділи пруть постійно вперед рівниною Льотаринґії внапрямі басену Саару, підчас коли війська Другої Британської Армії, що атакують ворога коло Верту в Голяндії, перебралися через канал Гелени та дійшли до Майєля.

БРИТІЙЦІ РОЗБИЛИ НІМЕЦЬКИЙ КОНВОЙ.

ЛОНДОН. — В кілька годин після удару британських летунів по німецькім воєннім кораблі „Тірпіцу" британські летуни вдарили по конвою 11 німецьких кораблів, що везли воєнні припаси здовж побережжя Норвеґії. Німці боронилися з кораблів, їм помагали зо сухозему прибережні батерії, але це все не врятувало конвою: британці знищили 9 кораблів, а десятий загнали на беріг.

ДОВГО ПЛЯНУВАЛИ АТАКУ НА „ТІРПІЦА".

ЛОНДОН. — Джеймс Тейт, командант ескадри британських літаків, що затопили „Тірпіца", подав пресі дані про приготування, що попередили успішний напад. Говорив він, що летуни приготовлялися до нападу цілі два місяці. Вони мусіли зробити напад у листопаді, бо пізніше зимою цього не було би можна зробити через зимові хмари й бурі. Три рази пробували вони нападу, поки він їм удався. Вдачу приписують тому, що німці покладали надію, що їх корабель закриють хмари, що все звисають над фйордом, у котрім сховався „Тірпіц". Останньої неділі одначе цих хмар не було, і „Тірпіц" був легкою ціллю. Останні фотографії з „Тірпіца" показують, що коло 70 стіп чердака корабля схований під водою.

Німецький уряд, нарешті признаючи втрату „Тірпіца", каже, що його вибито з бою на мілині коло норвезького побережжя та що велику часть залоги врятовано. Та до Стокгольму приходять вісти, що більшість залоги корабля потонула, бо вибухи британських бомб забили виходи з корабля. В Берліні сильна констернація зприводу події; уряд зарядив слідство над відкриттям причин, чому корабель не закрився начас димовою заслоною.

НОРВЕЗЬКІ ВІЙСЬКА ПОЧИНАЮТЬ ВИЗВОЛЯТИ РІДНИЙ КРАЙ ВІД НІМЦІВ.

ЛОНДОН. — На береги північної Норвеґії тисаджено норвезькі війська, вправлені й узброєні в Британії, й вони почали вже проганяти німецьких окупантів з Норвеґії. Війська кооперують у своїй кампанії з червоною армією, що ввійшла на норвезьку територію з Фінляндії. Совєтська команда на підбігуновім фронті має при собі норвезьку місію, з котрою вона кермує операціями в північній Норвеґії. На чолі військ стоїть полковник Даль, що брав участь у невдачній кампанії в північній Норвеґії в 1940. році.

ЧЕРВОНА АРМІЯ ОЧИСТИЛА З МАДЯРІВ І НІМЦІВ СХІДНИЙ БЕРІГ ДУНАЮ.

ЛОНДОН. — Червона армія забрала від німців і мадярів останню позицію на лівому березі ріки Дунаю, так що Дунай на просторі 875 миль находиться під російською контролею. Війська червоної армії далі підходять до Будапешту зо сходу й півдня.

Берлінський комунікат говорить про завзяті бої на Мадярщині. Совєтський комунікат каже, що при заняттю міста Солту й села Дунайґігази піймано поважне число німців. Понад 1,200 з них узято в полон, а сотки інших, що пробували втікати через Дунай, потонули. Взагалі на Мадярщині здається в совєтські руки багато німецьких і мадярських вояків.

Совєтський комунікат говорить про оживлення боїв коло польського міста Остроленки, що лежить 26 миль від східно-пруської границі. Поважні бої йшли теж у Карпатах у південній Польщі.

АМЕРИКАНЦІ РОЗБИЛИ ЯПОНЦЯМ 14 КОРАБЛІВ КОЛО МАНІЛІ.

ПЕРЛ ГАРБОР. — Літаки з американських літаковозів Пацифічної Фльоти завдали сильний удар японській мореплавбі, знищивши в неділю портові варстати в Манілі, висаджуючи бомбами доки та поважне число кораблів, що стояли в порті. За обчисленнями адмірала Нимица, знищено або поважно ушкоджено японцям 2 ницителі та 11 вантажних або нафтових кораблів. Збито теж японцям 28 літаків, а в доках розбито легкий японський кружляк.

ПОСТУП КАМПАНІЇ НА ЛЕЙТЕ.

Американські війська на филипинському острові Лейте повели широкий маневр горами, аби обійти японців збоку, а з полудня інші сили далі наступають просто на японські позиції, що обороняють доступу до Ормока.

"SVOBODA" (Ukrainian Daily)

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc., at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J. on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879.

Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103 of the Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918.

Classified Advertising Department, 595 — 7th Ave., New York 18, N. Y. BRyant 9-0582

Письменний текст оголошення має бути в адміністрації 48 годин перед появою числа, в котрім оголошуючий хоче мати своє оголошення.

За оголошення редакція не відповідає.

За кожну зміну ядреси платиться 10 центів.

Адреса: "SVOBODA," P. O. Box 346, JERSEY CITY, N. J.

Польські проводирі в сліпій вулиці

Серед галасу виборчої агітації в Америці не чути було багато про польсько-російський спір. Не помагали оживити зацікавлення справою навіть гістеричні заходи американських поляків, що пробували зробити з цього спору питання американської політики, обіцюючи кандидатам на уряд президента поперти всіми (неіснуючими) „шістьма міліонами польських голосів" того, що запевнить їх вжити всеї сили американського уряду вкорить рішення цього спору по думці поляків. Президент Рузвелт щоправда слухав польських аргументів, але дав їм тільки загальну обіцянку, яка просто не зобовязує американського уряду до нічого.

Як минувся галас виборчої агітації в Америці й як газети вже не потребують присвячувати цілі сторони вістям з виборчої акції, появилися наново вісти про старий спір. Показується з них, що спір ні трохи не поступив наперед до розвязки. Не дивлячися на те, що вміжчасі відбулася в Москві конференція Чорчила зо Сталіном, по котрій було проголошено, що зроблено рішучі поступи для розвязання польсько-російського спору, справа стоїть властиво там, де вона стояла до того. Російський уряд видно далі стояв на тому, на чім стояв, себто що лінія Курзона має бути польсько-советською границею та що Львів і Борислав мають піти до советського союзу, а польський уряд по давньому на це не годиться. За останніми вістками, польський уряд у Лондоні вже навіть хотів би згодитися на російські домагання, себто згодився би на лінію Курзона, а навіть віддав би Росії Львів і Борислав, колиб тільки совєти зобовязалися шанувати незалежність польської держави в таких межах. Іншими словами, польський уряд у Лондоні ще далі дає до зрозуміння, що він не довіряє советському урядови, що він побоюється, що Москва зчасом посягне по Краків, Варшаву й Познань, як вона посягнула тепер по Львів і Борислав.

Звісно, й в Америці й в Англії є круги, які дивляться на російську політику власне в такий самий спосіб, як дивиться польський уряд у Лондоні. Та польська біда в тому, що ні в Америці ні в Британії нема людей, які витягнули би з того становища остаточну льогічну консеквенцію. Справу остаточно вирішить сила, отже проти російського пляну, попертого кількома міліонами багнетів червоної армії, треба виставити відповідну силу. Тимчасом і симпатизуючі з поляками круги Америки й Англії не можуть навіть обіцяти полякам, що вони дадуть американські або британські сили на оборону польських претенсій. Самі поляки деякі сили мають, але ті сили далеко від тої території, де спір буде вирішуватися. До цього, навіть якби польські сили були на місці, вони не вистарчили би на перемогу противника. Тому польському урядови не остається ніщо інше, як вмирати по геройськи, аби жити далі без боротьби, мелючи далі безпотрібно язиком старе, з чого одначе для їх справи нема найменшої користи. На геройську смерть польських проводирів не стати. І тому вони далі мелють воду в ступі.

Памятайте ширити правду про Україну

Не є зле з поширенням книжок про Україну і український нарід, виданих англійською мовою, але й не є добре. А не є добре тоді, коли брати під увагу, що тепер переживаємо такі часи, коли здається, що повинноб відчути нещастя і муки українського народу навіть і камінне серце. Тому, як у такому часі якесь українське серце в Америці не відчуває, що треба дати книжку про Україну своїм синам чи внукам, чи своїм американським співгромадянам, чи теж мати ту книжку на престольному місці у своїй хаті, то хіба вже другого часу не буде, щоб міг до нас промовити ще твердшими словами ніж промовляє сучасність.

Зрозуміймо, що виходить на таке, що український нарід і його визвольні змагання будуть далі обріхувані й фальшиво представлювані. Так, як це було в минулому. Тільки тепер це буде вже ведене на далеко ширші й впливовіші розміри. І то всюди по світі, а вже найзавзятіше на американському континенті. Та рівночасно памятаймо, що Америка це ще та одинока земля, де можна говорити і писати теж і правду про Україну!

А як так, то чи можемо ми, що є української крови, не користати з цеї нагоди, що її нам дає благородна американська земля? Чи не маємо при помочі десяток тисяч добрих книжок уможливити американському загалови пізнати, як є по правді з Україною і українським народом?

Віримо, що це дуже важна справа. А якби вона нею не була, то ми не велиб цеї кампанії. Твердо віримо, що в Америці рішає таки нарід. Скорше чи пізніше, але заважує. Як не тим, то другим разом, але таки заважує на рішенню. Ось і тому, коли Америка рішила вже назавжди скінчити з ізоляцією і брати участь в порядкуванню світом, а потім того порядку, що буде встановлений ще й боронити, то є дуже важною справою, щоб американський загал визнавався добре і в українській справі. А видавання і поширювання в Америці книжок та журналів в англійській мові, що подають дійсну правду про Україну, є чи не найважнішою роботою американських українців, коли іде про оборону права українського народу на вільне й самостійне життя. А поза політичне значіння цеї роботи, цеж культурна робота! А навіть гуманітарна, бо вона виказує наглядно на підставі минулого й сучасного, що український нарід в Европі найбільше з усіх витерпів за оборону ідеалів свободи, та є тепер найбільше знищений під кожним оглядом і як такий заслуговує і на найбільшу увагу не тільки з політичного боку, але й з гуманітарного.

Не є з нами аж так зле, щоб усього того наші люди не відчували, щоб цього не розуміли. Є і такі, що дуже щиро ту справу попирають. Є такі, що книжки замовляють для себе і других. Є такі, що ще піддержують книжкову кампанію добрим словом, статтями, дописами, листами. Але що того замало, тому ми ще далі пишемо і далі пропагуємо справу конечної потреби поширювання правди про Україну. А заохотою до того є ті голоси, що нам пишуть, що такої акції тут в Америці ще досі не було, то треба її продовжати, бо до нашого народу треба довго й вперто говорити, щоб вкінці таки приговорити до серця і розуму. А тоді акція піде. Може воно й дійсно так! Бо от, наприклад, пише пні **Анна Чорній з Балтимор** таке:

„Добре робите, що продовжуєте кампанію за книжку! Бо от, бачите, я сама не вспіла купити книжки в місяці жовтні, себто в місяці, призначеним за закупно книжки, але тепер купую. І вірю, що так є не тільки зі мною, але з многими нашими свідомими одиницями. Вони можливо теж не купили книжки в жовтні, але куплять тепер, бо й вони почуваються до обовязку причинитись до поширення англійських книжок про Україну, чи то української книжки взагалі. Думаю, що це ще накладається на нас найлекший обовязок, коли взивається нас купити готову книжку і дораджується нам самим її прочитати та далі її поширити. Бож треба взяти під увагу, що сама книжка на світ не прийшла. Хтось мусів над нею напрацюватись. І хтось мусів гріш дати, щоб її видати. А що це не така легка справа, то пізнати по тому, як довго треба було нам ждати на появу таких книжок. Тому ні один свідомий українець і ні одна свідома українка не повинні злегковажити собі ось той акції за поширення при помочі книжки правди про Україну та український нарід! Розгляньмося по нашій хаті, а як у ній нема тих книжок, що їх оголошується, зараз замовмо собі. Провідні наші люди по громадах повинні взяти собі за почесний обовязок справу поширення книжки і заохочувати громадян до її закупна і читання. А як уже тяжко читати декому з старих, так памятаймо, що є діти, а то й внуки, що їм треба дати ті книжки читати, бо інакше нічого не будуть знати про змагання українського народу до волі. Бо коли старі не могли американцям дечого добре вияснити про Україну, то молоді певно можуть, коби тільки прочитали ті книжки, що ми їх тепер повинні поширити. Від себе залучаю чека на ті книжки, яких ще в мене нема..."

Ось той голос української жінки (а є подібних голосів від наших жінок більше!) говорить сам за себе. Хочеться вірити, що таких відгуків буде щораз більше і більше. А їх треба, дуже треба, бож хочемо, щоб розійшлися не десятки чи сотки, а тисячі книжок, що є готові на складі. А як вони розійдуться хоч у більшости, то прийдуть нові, такі, яких ще не було.

Чи не раді ви їх побачити і врадуватися, що ми поступаємо вперед?

Та щоб так було: Замовте в першу чергу таки зараз — хоч одну книжку! А як так зробите, то поступите як культурна людина і як той чи та, що дбають, щоби була поширена в Америці правда про Україну та український нарід.

Молодий чи старий?

Цьогорічні президентські вибори порушили питання, хто краще надається на такий відповідальний уряд, як є ним уряд президента Злучених Держав: молодий кандидат, чи старий?

Очевидно, вибори відповіди на це не дали і не могли дати, бо виборці застановлялись направді над іншими кваліфікаціями. Але й не можна сказати, що й про вік не говорили. З того приводу появились навіть різні статті, що обговорювали цю справу так сказатиб обективно. Та це питання, хоч при самих виборах не заважило, відгравало вже певну ролю і в Америці. Знає це добре кожний старший робітник, коли перед війною шукав праці. Знали це добре й ті, що їх задля старшого віку звільняли з праці. А війна, яка заставила покликати до праці навіть і дуже старих, саме тепер виказала, скільки то було несправедливости в оцінці працездатности людини, оцінюваної тільки на підставі її віку. Знов про те, як відносились тоталітарні системи до старшого покоління, і говорити не треба. Його чимскорше ліквідували як у Советах, так і в націстівській Німеччині та фашистівській Італії, хоч властиво головно з таких мотивів, що старих тяжко перевиховати і примінити до нової системи думання і життя.

Що свого роду „конфлікт" між молодими і старими існує, це природне. Інакше, як нам здається, і бути не може. Та це інша справа, як ставити питання, коли людина доходить нормально до повного розвою своїх фізичних та духових сил. Тут уже можна опиратись на певних досвідах, доконаних ділах, а тим самим і лекше видати якийсь осуд.

Порушені оці справи стали предметом поважного трактування, між іншим, збоку письменника й доктора медицини, Мартина Гумперта. Його погляди настільки інтересні, що варт познайомитись з ними.

Д-р Гумперт твердить, що вислід теперішньої війни значно причиниться до привернення пошани для старечого віку і в тому буде полягати післявоєнне революційне відродження. Коротко кажучи, засада з цього така: Чи нам це подобається, чи ні, то будучий світ буде належати до людей старих віком. Це виходить вже хоч би із цього, що теперішнє століття продовжило вік людей. Коли в 1900 році люди в Злучених Державах вмирали пересічно в 48 році життя, то в 1944 вони вмирають у пересічнім віці 64 літ. Подібне явище завважили теж і в Англії.

Та це є помічення фізичної старости. Зате далеко важніші помічення д-ра Ґумперта про умову спосібність старих людей.

Він каже, що, наприклад, чемпіон у боротьбі на кулаки осягає свою найвищу фізичну спосібність у 28 році життя. Та цілком навпаки стоїть справа з умовим дозріванням людини, бо мало хто осягає умову зрілість перед 40 роком життя. Знов умова сила скріпляється від зрілости аж до 60 року, потім маліє в такий спосіб, що в 80 році життя умова сила людини є така, яка була в 35 році.

Це є признаки пересічної людини. Значить, що треба ствердити, що нормальна умова спосібність людини припадає на вік від 40 до 70 року життя.

Колиж мова про признаки старости, то так є, що людина ніколи не старіється в цілім тілі відразу. Деякі наші змисли занепадають скорше, інші пізніше. Деякі зберігають молодечу силу аж до пізної старости. Тому і молодість не дасться завжди змірити числом пережитих літ, а радше активністю нашого тіла. Нажаль, наука досі не найшла точного відношення фізичного віку, тобто числа прожитих літ, до життєвої сили віку. Але часто можна пізнати цю різницю на одиницях, знаних з великої умової творчости. У такий спосіб кожен може собі виробити своє власне поняття про розуміння старости для умової діяльности.

Приклади: Знаємо, що великий італійський композитор Верді скомпонував свою оперу Отельо в 74 році життя, а твір „Те Деум" в 84 році. Американець Бейджамин Франклин поїхав як амбасадор до Парижу в 77 році, а написав свою „Атобіографію" по скінченню 80 року. Англійський премієр Ґледстон ще займав своє становище в 83 році, а німецький поет Ґете докінчив „Фавста", себто свій найбільший твір, як мав 82 роки.

Отже показується, що люди можуть бути нераз у старому віці більше умово творчими ніж у молодости, бо саме у тому віці довершують найбільших діл. Старша людина, кажуть далі, використовує свій досвід довгих літ. Вона вже не має перешкод молодости, бо нема така гаряча вдачею, більш зрівноважена і лекше переносить невдачі, як щось природне. Випробований ум старої людини не боїться навіть смерти, бо вже погодився з тим, що смерть мусить прийти. А так само не боїться життя, бо людина вже його пережила. Такий чоловік має перед собою перегляд минулого наче вітворену книгу, з якої обильно користає. А як тепер прийдуть нові вікриття на полі медицини, коли вдасться зменшити недомагання хронічних недуг; коли прийдуть кращі суспільні умовини життя, то стара людина буде в будуччині ве[illegible] спільности, народу, краю та людства. Це буде така сила, яку варт буде цінити і її використовувати.

В українськім громадянстві за памяти живучого покоління як приклад діяльности на старости літ можуть послужити такі знані особи: Юліян Романчук, який видав „Українську Письменність", друковану львівською „Просвітою" між 70 і 80 роком його життя; д-р Кость Левицький, який пережив першу світову війну і був сеніором прилюдного життя на Західній Україні аж до цофнення большевиків — зо Львова в 1941 р. Знов світова діяльність митрополита Андрея Шептицького на старости літ ще якслід не вияснена, бо ще не є відомі всі факти з його велитенської праці. А вже окремої оцінки потребує праця на старости літ проф. Михайла Грушевського як історика і громадянина.

Це все не є ніяка „оборона" старих людей. Ні ніяке недоцінювання розмаху і сили молодих. Це скорше причинок до такого заключення, що розумно ведене суспільне життя, а теж і родинне, повинно полягати на гармонійнім використовуванню сил старих і молодих, себто на співпраці, а не виключуванню одних чи других.

ОЛ. ЛУГОВИЙ. Права автора застережені.

В КІҐТЯХ ДВОГОЛОВОГО ОРЛА

ПОВІСТЬ З ЧАСІВ ВЕЛИКОЇ ВІЙНИ

У двох частинах

(Перший том трильоґії „Огнем і Кровю")

80)

— І чомуж перевелися у чернигівський полк?

— Перевели для користи служби. Не ладив з чоловіком нашого шефа полку,[28]) великоні княгині Ольги Олександровни... Він тоді сотнею командував, Кобилінький на імя. Ну, я підпивши, грішним ділом, між старшинами і висловився, що в полку найкраще служити ротмістрови Кобилінському, бо він хоч нічму зверхником шефа полку буває. Трохи може не тими словами, але зміст такий. Ну і донеслося, а в наслідку я став чернигівцем.

Всі зареготалися.

— Сподіюся, що чоловік великої княгині не викликав вас на двобій? — питав Немирич поважно.

— Скандал був би завеликий.

— Чогож скадал? Ротмістра перемоглиб, так самі в обійми свого шефа попалиб. Жінки на переможців самі вішаються. Не знали ви, Хвощинський, де вас щастя шукає!

Той лаявся й відпльовувався. Паволоцький не мішався поки не завважив руху за ланами. Тоді прикрикнув:

— Ну, досить вам, хохландія! Жарти на бік! Там, ось, якась біда ворушиться. Що воно таке?

Сотенні поприпадали до далековидів. Далеко за засівами виткнулися з перелісків ворожі розїзди. Гарцювали безпечно і скупчено, певно мовчанка російської сторони надавала їздцям відваги. За кілька хвиль дала знищеному збіжжу спокій ворожа артилерія. Пустила ще кілька стрілів на прощання, по гиллях і замовкла. Вершники заїздили у збіжжа. Оглядали вирвані стрільнами ями, радилися, видно, вимахуючи руками, завертали до шляху, знов надїздили. Пустили з трьох ручних скорострілів по дальших житах, постояли, врешті завернули на шлях всі. Попри шлях, за розїздами у віддалі виткнулися шість сотень походними кольонами. Про появу більшої ворожої сили повідомляли телефоном Алібеків і Холмський, зо свого обсерваційного пункту; Холмський питав дозволу обстріляти ворога гарматним огнем.

Алібекову Паволоцький передав наказ пропустити ворожу заслону у запілля — себе не виявляючи. Холмському розпочати обстріл ворога, коли він підійде до спішених сотень на ближчу відстань. Сотням відкрити огонь з артилерією одночасно. Всі приготування через кілька хвиль закінчено. Приведено у готовість до атаки причаєні кінні сотні.

Ворожа заслона підїхала на двіста сяжнів, тишині начеб не довіряючи, за нею пристанули сотенні кольони. Ще хвилин кілька понишпорили по узбіччах, по житах, пустили чергу стрілів здовж шляху з Сурмачівки, заждали... Царювала тиша. Не форкали навіть коні. Виділивши бічні розїзди у засіви і на вигін ворожі сотні посунули по шляху. Заслона, їздців зо двадцять відїхала від своїх сотень на віддаль з пів верстви. Сотні Алібекона пропустили її на опіку кінних чернигівських сотень.

По червоних „чако"[29]) й розшитих шнурами долманах[29]) пізнав Паволоцький мадярських гонвед-гусарів, що минувшого року чи не найбільше з австрійських військ позначили шлях свого відступу знущаннями, насильствами й шибеницями безневинного галицького селянства. Жалю не відчував, вважав мадярів не вояками, а злочинцями, катами безборонного населення. Тепер утотожнював себе з суддею, зобовязаним бути при при смертній карі над злочинцями. Чудувався з мадярського нерозуму. Всі російські кінні полки, гусари, улани, драґуни, кірасіри й кавалерґарди на фронті вбиралися в загальноармійські жовтаво-зелені захистні однострої, а ворожі — ярких барв, червоної особливо, служили для стрільців знаменитою ціллю.

Раптом гукнуло вісімнадцять трьох - цалівок Холмського, схопилася крісово-скорострільна тріскотня. Дзвінко цокотіли станкові скоростріли, їм дещо глухіше потакували ручні Люїси і Гочкиси.[30]) Обстріл тягнувся не довше двох-трьох мінут, та на шляху у мент зчинилася каша. Шлях просто загачено трупами людей і коней з передних кольон; численні крапки — вбиті й поранені — вкрили узбіччя. Вцілілі хвилю тупцювали на місці. Не встигли з дороги розскочитися, як їх знов накрило десятком ґранат. Десяток шрапнелів обсипало кулями зверху. Від чолових сотень уціліли поодинокі їздці. Вони і позад їдучі кольони завернули до перелісків. Ще два рази накрила їх російська артилерія. Наносили страти кулі спішених сотень. Тоді розсипалися і в безладі гналися під захист кущів. Ворог втратив до чверть тисячі їздців впродовж двох-трьох хвилин.

Ворожа заслона повернула назад з першими стрілами. Відкрила огонь навмання, бо гусарів ніде не бачила. Від спішених сотень заслону привитали ручними скорострілами, а з ложбини вихопилася чота наздогін. Втративши чотирьох заслона піддалася. Бій. Бій раптово почався — раптово й затих. Сотенні прохали дозволу ворога переслідувати. Паволоцький відмовив; сподівався повторної атаки більшими ще силами і не хотів полк розпорошувати.

(Дальше буде).

[28]) Автентичне. В. кн. Ольга, рідна сестра Миколи II, пізніше з полковником Кобилінським, здається, розвелася.

[29]) Чако — головний убір; долман — мундур у гусарських полках.

[30]) Системи ручних скорострілів (англійських) у російській армії на 50 набоїв.

ЩОБ СПОВНИТИ ЯКСЛІД ОБОВЯЗКИ ЧЛЕНА УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ, ТО НЕ ВИСТАРЧИТЬ НАЛЕЖАТИ САМОМУ ДО СОЮЗУ, БО ДО ЧЛЕНСЬКИХ ОБОВЯЗКІВ СВІДОМОГО ЧЛЕНА НАЛЕЖИТЬ ТАКОЖ ОБОВЯЗОК ЗАПИСАТИ ДО СОЮЗУ ЦІЛУ СВОЮ РОДИНУ, СВОЇХ ПРИЯТЕЛІВ ТА БЛИЗЬКИХ ЗНАЙОМИХ.

Лікарство на глухоту.

Француза, що вчасі окупації німців жила недалеко фабрики амуніції, усміхалася добродушно, хоч була глуха довгі роки. Раз американська гарматна куля трапила в фабрику й висадила її у повітря. Француза кличе до своєї служниці в сусідній кімнаті: „Увійди, Іванно!"

Входить Іванна, а господиня їй на зустріч:

— Знаєш, Іванно! Не можу втаїти радости. Це перший раз за двазять літ я почула, як ти запукала до дверей. Видко глухота в мене минає.

РІК ЮВИЛЕЙНОЇ КАМПАНІЇ ЗА ПРИЄДНУВАННЯ НОВИХ ЧЛЕНІВ З ПРИВОДУ 50-ЛІТТЯ У. Н. СОЮЗУ ЗАКІНЧИТЬСЯ З ДНЕМ 30-го ГРУДНЯ 1944. Р. ТИМСАМИМ ОСТАЄТЬСЯ ВЖЕ ТІЛЬКИ 47 ДНІВ ДО ЗАКІНЧЕННЯ ЦЕЇ КАМПАНІЇ. ЧИ ВАШ ВІДДІЛ СПОВНИВ УЖЕ СВІЙ ОБОВЯЗОК СУПРОТИ БАТЬКА-СОЮЗУ В ЦЬОМУ РОЦІ ЙОГО ЗОЛОТОГО ЮВИЛЕЮ? ЧИ ПРИДБАВ УЖЕ ВАШ ВІДДІЛ ДЛЯ СОЮЗУ ПРИНАЙМНІ ТЕ ЧИСЛО ЧЛЕНІВ, ЯКЕ БУЛО ВАМ ПРИЗНАЧЕНЕ? ЯКЩО НІ, ТОДІ СПОВНІТЬ ЦЕЙ ОБОВЯЗОК ЩЕ ДО КІНЦЯ РОКУ! ДІСТАНЬТЕ ПРИЗНАЧЕНЕ ЧИСЛО НОВИХ ЧЛЕНІВ ОБОВЯЗКОВО, КОНЕЧНО! НЕ ДОПУСТІТЬ ДО ТОГО, ЩОБ У СПИСІ ЮВИЛЕЙНИХ СОЮЗОВИХ ПРАЦІВНИКІВ БРАКУВАЛО ВАШОГО ВІДДІЛУ!

Господарське замішання у Франції

Звільнення Італії спід націстівського панування викликало там таке фінансове замішання, що стало неезпекою для існування держави. Це лише вказує, які наслідки потягає за собою війна взагалі. Тепер приходять вісти про подібне замішання у звільненій Франції, а все те не ворожить добра для „відродження Европи", яким величаються деякі воєнні ентузіясти. Для студентів суспільних відносин положення в теперішній Франції може бути добрим предметом дослідів. Для практичних політиків це вказівка, як запобігти ще більшому хаосови в цілому світі після покінчення теперішньої війни.

Для характеристики французьких відносин треба згадати, що Банк Франції по двох місяцях вицофання німецьких військ з Парижу не знає ще свого стану. Звичаєм великих банкових установ почав Банк Франції видавати тижневі звідомлення. Але вже від половини липня не появився ні один банковий бюлетень. Для пояснення оприлюднює Банк Франції вістку, що не може ніяк порозумітися із своїми філіями в краю інакше, як лише через поштову листівку.

Що це значить? — запитає неодин. Ніщо інше як це, що французький державний уряд не має під своєю адміністрацію провінцій у такому стані, як це буває в звичайнім розумінню. Правда, деякі околиці [illegible] заняті німцями. Одначе є й [illegible] що завели в себе автономію. До провінцій не доходить ні залізниця, ні телеграф, ні навіть автобуси. Внаслідок цього уряд у Парижі не має правильних інформацій, що діється у провінціях. Що більше, навіть не можна наладнати однакових грошевих відносин у звільненому краю. В одній околиці французький гріш має більшу, а в другій меншу вартість. Появляється дуже різнородна інфляція. В деяких околицях лежать великі припаси банкнотів і їх Банк Франції не всилі стягнути з обігу, або дістати для свого вжитку. А чорний ринок постійно розвивається.

Щоб не допустити до таких відносин з грішми, як у Бельгії (там курсують французькі гроші без перепони), уряд рішився на устійнення вартости франка. Треба 50 франків на закупно одного американського доляра, а 200 франків на закупно англійського фунта стерлінґа. Уряд зажадав, щоб усе золото в приватних руках передати Банкови Франції, а також і чужоземні цінні папери. На підставі неточних звітів Банк Франції приходить до висновку, що у Франції находиться тепер в циркуляції коло 600 біліонів франків, тобто 4 рази тільки, що було перед війною. Уряд недавно виявив, що державний довг Франції виносить тепер суму 1,650 біліонів франків, а перед війною цей довг виносив 460 біліонів. Дефіцит у державному буджеті на теперішній рік дійшов до висоти 120 біліонів франків.

Коли хто хоче найти показчик вартости продуктів у Франції, на це нема способу. Те, що в Парижі платять нечувані ціни за люксусові предмети, не є показчиком. Перед визволенням Франції ціни підскочили на 200% в порівнанню з передвоєнними цінами. Тут не шкодить пригадати, що ціни в Америці й Англії підскочили лише на 12% від часу видання війни.

Так як тепер стоять господарські справи, панами положення є хлібороби. Вони мають земельні продукти і нагромадили вчасі війни великі зиски. Вони теж мають у своїх руках яких 200 біліонів банкнотів. Коли уряд має на думці конфіскувати воєнні зиски, він мусить поступати обережно, щоб не відчужити від себе хліборобів. Селяни теж є важним чинником тому, що вони закупили велику частину воєнних бондів і втримали значіння уряду. Коли уряд сильний, то й цінні папери держави не падуть на біржі. Отже, як хтось у Франції захоче переводити реформи, мусить рахуватися з селянством як клясою, бо інакше може захитатися самий уряд.

Є чутки, що уряд звільненої Франції хоче зарядити велитенську загальну патріотичну позичку на відбудову краю на такий лад, як переведено позичку після французько - німецької війни, щоб заплатити контрибуцію Німеччині. Коли тепер до цього прийде, то кожен, хто заробив на війні гроші, буде міг віддати якусь їх частину в руки держави, хоч би уряд і мусів платити великі відсотки. Та коли зважити, що позичка затягається на довгі літа, то вона оправдає плачення відсотків. Зрештою ще не знати, що французький гріш буде варт у будуччині, тому таке зарядження на всякий випадок буде оправдане. Під теперішню пору змагання уряду зміряє до цього, щоб узагалі якось втримати владу в своїх руках.

ЖЕРТВИ НА ПРАЦЮ УКРАЇНСЬКОГО КОНГРЕСОВОГО КОМІТЕТУ

На цілі Конгресового Комітету зложили: Йосиф Крупка з Гемтремк, Міш., переслав $50 як постійну місячну жертву від Товариства Помочі Українській Справі; А. Г. Біловус з Дітройт, Міш., $5 як постійну місячну жертву; Я. Цурковський ц Філядельфії, Па., $2; І. Бурій $2.

Добра заплата.

Старший мужчина сидить із своєю старшою жінкою в ресторані. Приходить молода жінка й сідає при сусіднім столі. Мужчина приглядається їй з усмішкою, потім звертається до своєї жінки й запитує: „Щоб ти дала за те, якби ти була такою молодою?"

— „Алеж я віддалаб тебе за те" — відповідає жінка з місця.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

ФІЛЯДЕЛЬФІЯ, ПА.

Ювилей Народної Установи.

25 літ праці. — Бондова акція. — Поміч Ветеранам. — Чи не статиб нам членами-вкладчиками!

Книжковий критик згадав недавно, що в Філядельфії появилась книжка, якої досі не було серед нашої американської іміграції. А тепер хочу згадати, що в Філядельфії склалась подія, якої теж не було досі в наших осередках, бо 11. жовтня б. р. минуло 25 літ від оснування першого українського Будівельно-Позичкового Товариства у Філядельфії.

Щож тут незвичайного? — спитає читач.

Незвичайне те, що ця установа проіснувала 25 років, а хоч своїм майном невелика, бо всього $50,000, то проте виконала величезну працю в користь нашого загалу.

Ось це, на американські відносини маленьке товариство, користаючи зо свого чартеру, почало систематичну продажу воєнних бондів зараз по Перл Гарбор, та до цього часу передало нашому урядови поверх пів міліона долярів готівки за продані бонди. У своїм заряді і власними силами це товариство видало поверх **десять тисяч поодиноких бондів!**

Яку силу праці і енергії треба зужити на таке діло, зрозуміє тільки той, хто хоч крихітку визнається на такій праці.

Треба дадати, що коли Український Конгресовий Комітіт плянував переведення пятьміліонової бондової кампанії, то рекорди Українського Будівельно - Позичкового Товариства були цею зброєю, яка вимогла дозвіл на переведення бондової кампанії у всіх стейтах Злучених Держав.

Колиж дозвіл одержано, то знова завдяки допомозі цього товариства була можливість довести цю кампанію до успішного кінця.

Сьогодня усі наші громади радіють, що два американські кораблі будуть носити українські імена а це: Сотера Ортинського та Агафія Гончаренка. Та велика заслуга в цьому теж і нашого Будівельного Товариства.

Вже цей факт — продажу воєнних бондів, ставить це товариство в ряди наших **народних інституцій,** які заслуговують на загальну піддержку нашого громадянства у своїй дальшій праці.

Якаж це майбутня праця цього товариства? Конґрес ухвалив новий закон так званий G. I. Bill of Rights, або *Service Men's Readjustment Act of 1944,* **який має** дати поміч нашим ветеранам по повороті домів. Ця поміч буде у формі позички, ґарантованої урядом, на закупно дому, фарми чи бізнесу.

І знова наше Будівельне Товариство було в перших рядах, коли на зборах Ліги будівельних товариств воно заявилось за повну піддержку цього закону та виявило готовість прийти з допомогою нашим воякам.

Хто покриває видатки цеї праці? — спитає читач.

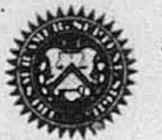
За продаж бондів товариство одержало від нашого уряду як одиноку винагороду таку грамоту:

Ukrainian Building & Loan Assn. Philadelphia

is a duly authorized agent of the United States Treasury Department for the issuance of War Savings Bonds.

The service rendered as issuing agent is performed as a patriotic contribution to the Nation's War Effort, and without compensation in any form from the Government of the United States of America.

Henry Morgenthau Jr.
Secretary of the Treasury

Countersigned:
Federal Reserve Bank of Philadelphia
Fiscal Agent of the United States

Alfred H. Williams
President

Громадянство наше, вправді купувало масово бонди, але нічим не причинилось до покриття видатків, ні до зросту самого товариства.

Доходить до цього, що 25-літний ювилей треба буде святкувати зміною назви. В одному тільки місяці так склалось, що на $20,000 нових морґеджів було $2,500 від наших людей, а решта від чужих.

Коли справа піде так дальше, то не тільки не буде кому вести народної господарської праці, але треба буде закинути імя українське Будівельного Товариства, а приняти чисто американську назву.

А справа помочі нашим воякам в повоєнній добі дуже важна. Та виконати це завдання зможе Будівельне Товариство тільки тоді, коли всі наші передові люди та наші організації стануть його членами - вкладчиками та вложать там частину своїх ощадностей. І то не даром, а найменше на 3% відсотків.

Всю дотеперішну працю вела в цьому Товаристві мала горстка людей, яка посвячувала свій час і свої гроші на те, щоби наш загал дістав загальне признання. Але чи так має бути і в майбутньому? Насувається думка: Коли з нагоди відкриття „народних" домів наші організації і люди складають жертви-дарунки, то чиж у нашому випадку не повинні ми **ставати хоч членами-вкладчиками, бож і це причиниться до поширення товариства, а вкладчикови дасть більший прихід, як у якій іншій інституції.**

Зробити це можуть не тільки філядельфійці, але і позамісцеві громадяни та організації. Треба до цього тільки почуття сповнення народного обовязку та почуття радости з 25-літнього істнування власної господарської інституції. Цікаво, як відгукнеться наш загал на цей надзвичайний ювилей Українського Будівельно Позичкового Товариства!

Д-р Володимир Ґалан.

ЙОНҐСТАВН, ОГАЙО.

З вінчання Ірини Мусійчук й Антона Молодович на добру ціль.

В суботу, 21. жовтня ц. р. відбулося в укр. церкві в Шероні, Па., вінчання Ірини Мусійчук, піяністки і учительки музики, найстаршої дочки о. Степана й Мирослави Мусійчук, з українським молодцем, Антоном Молодовичом, студентом уніврситету з Ґарфілд-Пасейк, Н. Дж., тепер сарженом в армії.

Шлюбу з гарною проповідю уділив о. Маріян Кучер, з Карнеґі, Па., і батько молодої. На шлюбі була чисельна громада своїх і чужих з Йонґставн, Шерон й Нюкесл. Співав хор громад Шерон-Нюкесл, які то громади наділили молодят щедрими дарами.

Весільна гостина відбулася в ресторані в Йонґставні і в домі молодої. Старостою був п. Максим Оленич, який перевів все після української традиції, бо таке було бажання молодят. Між гостями були родичі молодого, п. Василь і Розалія Молодович з Ґарфілду, і їх дочка Стефанія Пра, що послужила за старостину. Дружбив американський вояк з Клівленду п. Лео Замішка, бо брат молодого, Володимир, і брат молодої, Олександер, не могли прибути зза океанів з воєнних фронтів. Дружечкою була сестра молодої, Ольга — сопраністка. Присутний на гостині був також о. Кучер з своєю донею Лесею і сказав гарне слово та пожелав молодій парі. Для молодят надпливли з різних сторін щирі привіти й дари. На бажання молодят з гостини вислано $10 для Укр. Ам. Допомогового Комітету у Філядельфії. Щасть Боже молодятам!

Гість.

ЧЕХИ ПЕРЕХОДЯТЬ ДО АЛІЯНТІВ.

ЛОНДОН. — Чеський уряд на вигнанню подає, що він одержав вісти з Італії, що 400 чехів, що належали до німецьких відділів, які воювали проти італійських партизанів у північній Італії, перейшли через Альпи, аби получитися з чехами, що воюють з Аліянтськими військами коло Дункерк. Цих чехів затягнули німці до поліції в Празі, а потім післали до Італії. Вони добилися до аліянтських позицій без поживи й амуніції.

Союз Українських Канадійських Вояків в Лондні

Уривок з Денника — 16. 17. вересня.

Між гісьми в нашій домівці, в цих днях був наш капелян о. Савчук, який, по довшій візиті українських вояків прибув тут на короткий відпочинок. Він каже, що наші хлопці по шпиталях потребують переважно папіросів, хустучок та чоколяди.

В цих днях були тут також такі вояки: Антон Ґоджоса (з Торонто), В. Д. Юзик (Реджайна), Олекса Крептуль (Шіго), М. Керелюк (Шіго), Анна Чернявська (Веґревіл), Лт. В. А. Купченко (Едмонтон), Т. Карасевич (Виніпеґ), і урядник домівки І. Юзик (Кемсак-Реджайна). Олів Пілман (Лондон) вписала їх до книжки й розмістила по кімнатах, котрі вже є добре зосмотрені в білизну, мило та інші потрібні річи. Господар будинку Р. Павсей доглядає, щоби хлопці мали гарячу воду, щітки, залізка до прасовання, щоби всі могли чистити свої уніформи, бо вони мусять добре виглядати в нашій домівці.

Господиня дому „Ма" Павсей пильнує, щоби хлопці мали теплий чай на час, як також і борщ. Вона вже навчилася варити добрий борщ і незвичайно радіє, коли вояки домагаються другої порції, бо це признання для неї.

В суботу вечір наша розговірня була повна хлопців зі всіх частей Канади. Для деяких це була їх перша візита й вони незвичайно раділи, що мали нагоду здибатися перший раз зі знакомими. Специяльністю був факт, що тут здибалися три парі братів, а то брати Жеребецькі з Орлов, Саск., Юзики з Реджайни, і Ґаджоси, один з Торонта, а другий з Дарфин, Ман. Для них це була дійсно мила несподіванка. Вечером прибув до нас моторциклем наш старий знакомий Стефан Калин з Гефорд, Саск. і жалувався на повибивану дорогу. В бюрі цілий вечір працювали, висилаючи наш „Нюслтер" директор Т. Карасевич, Анна, Оленка й інші. Був також А. Яремович (Виніпеґ) і помагав при висилці. Йому варт поґратулювати за його приїзд до нас, за море. До недавна ще він спокійно міряв улиці у Виніпеґу, де був діловим секретарем Комітету Українців Канади, а тепер вже опинився між нами. Тут місце пригадати, що власне завдяки Комітетови ми маємо нині отсю домівку, з якої ми всі незвичайно горді і вдоволені. Комітет і дальше удержує для нас цю гостинницю, за що ми йому дуже вдячні.

В неділю ми всі повставали досить рано й П. Дудчак (Едмонтон) допильнував, що ми всі попрятали в наших кімнатах і в почекальні. Дівчата постаралися за цвіти. Оленка (Козицька, Калґарі) специяльно їздила на провінцію й привезла досить живих цвітів. Сніданок був приготований під надзором Лт. Купченка й був досить смачний.

В одинацятій годині о. Савчук відправив Службу Божу й панахиду за померших наших вояків та виголосив зворушаючу проповідь. Цього дня загостили до нас пані Мітенко (Лондон), А. Козаченко (Еспанола, Онт.), І. Завалінський (Манчестер), М. Керелюк (Шіго), М. Бородинський (Манчестер), А. Козлик (Порт Артур), Н. Звольський (Вонда, Саск.), В. Маланчук (Едмонтон), І. Бігайко (Виніпеґ), І. Р. Шумка (Кенора), і Василь Чигрин (Ґвелф, Онт.).

Обід ми мали в першій годині й мушу признати, що був дуже добрий, завдяки тим, що зладили й тим з Канади, які нам ті річи прислали. Кромі о. Савчука на обіді з нами був о. А. Годис, греко-католицький священик, який обслугує українців в польській армії, і вікар Падінґтону о. Чепел.

Деякі хлопці, котрим було дальше до їх відділів, виїхали зараз по обіді, а інші лишилися й брали фотографічні знимки, на пам'ятку. Вечірний час ми перевели на серіозній дискусії на теми повоєнних плянів та реконструкції.

І. Юзик.

З Канцелярії КУК:
Ukrainian Canadian Committee
711 McIntyre Bldg.
Winnipeg, Man.

КУПУЙТЕ ВОЄННІ БОНДИ!

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ У. Н. СОЮЗУ

ОЛИФАНТ, ПА. — Збори Бр. св. Кирила й Методія, від. 86, відбудуться в неділю, 19. листопаду. Нагоминаємо довгуючих членів вирівнати затягнені довги до кінця цего року. — Секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Тов. Запорозька Січ, від. 117, повідомляє своїх членів, що місячні збори відбудуться в суботу, 18. листопаду, під ч. 30 Іст 7. вул. Просимо прийти на ті збори, бомаємо багато важних справ до полагодження. Довгуючих членів просимо вирівнати свій довг. — П. Васильків, секр.

НЮ ЙОРК, Н. Й. — Місячні збори Тов. Зоря, від. 69, відбудуться в суботу, 18. листопаду, в 8. год. ввечір, в церковній гали св. Юра, 28 Іст 7. вул. Просимо всіх членів прийти на збори. — М. Ликтей, секр.

ПАЛМЕРТОН, ПА. — Уряд Бр. св. О. Николая, від. 369, повідомляє, що місячні збори відбудуться в неділю, 19. листопаду, в годині 4:30 ввечір(в гали парохіяльній. Кожний член і членкця хай стараються прийти на збори, а довгуючі члени повинні якнайскорше вирівнати свої залеглости перед кінцем року. — М. Куба, секр.

НЮ ГЕЙВЕН, КОНН. — Збори Тов. Любов, від. 370, відбудуться в неділю, 19. листопаду, по Богослуженню. Взиваємо всіх членів прийти на час, а довгуючих вирівнати свої залеглости. — П. Полянський, предс.; К. Стасюк, кас.; М. Сампара, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Івана Франка, від. 372, відбудуться в суботу, 18. листопаду, в годині 8. ввечір, в домі 122 Ліберти вул. Просимо всіх членів прийти на час. Довгуючі члени повинні вирівнати свої залеглости. — Ю. Голинський, предс.; В. Реновець, кас.; Й. Ярема, секр.

ВУНСАКЕТ, Р. АЙ. — Місячні збори Тов. Запорозька Січ, від. 206, відбудуться в неділю, 19. листопаду, в парохіяльній салі, 74 Геррис Еве., в год. 1. пополудні точно. Просимо всіх членів прийти на ці збори, бо будуть важні справи до обговорення і полагодження. — І. Кокольський, секр.

ПАСЕЙК, Н. ДЖ. — Місячні збори Тов. ім. Тараса Шевченка, від. 42, відбудуться в неділю, 19. листопаду, в год. 2. попол., в льокали У. Н. Дому, 237 Говп Еве. Просимо всіх членів прийти на час, щоб збори довго незатягнулись. — П. Головачук, секр.

ВІЛКС-БЕРІ, ПА. — Місячні збори Бр. св. О. Неколая, від. 99, відбудуться в неділю, 19. листопаду, зараз по Сл. Божій, в гали парохіяльній. Просимо всіх членів о прияв-ність, бо маємо важні справи до вирішення. — Уряд.

АЛЕНТАВН, ПА. — Бр. св. Арх. Михаїла, від. 147, повідомляє всіх своїх членів, що місячні збори відбдууться 19. листопаду, в парохіяльній гали, 803 Фронт ул., в 2. годині пополудні. Просимо членів прийти на означений час та вирівнати свої вкладки. Довгуючі члени, коли не заплатять цего місяця найдальше до 25-го, будуть суспендовані. — За уряд: Й. Матковський, предс.; І. Рудакевич, кас.; І. Федорак, секр.

БРОНКС, Н. Й. — Збори Тов. Любов, від. 298, відбудуться в суботу, 18. листопаду, в год. 8. ввечір, в церковній галі, 1745 Вашингтон Еве.

ШІКАГО, ІЛЛ. — Збори Тов. ім. Т. Шевченка, від. 252, відбудуться в неділю, 19. листопаду, в год. 12:30 пополудні, в шкільній церковній салі, 1944 В. Ірі ул. Просимо довгуючих членів прийти і вирівнати довг цего року. — Уряд.

РАЧЕСТЕР, Н. Й. — Бр. св. Йосафата, від. 217, подає до відома всім своїм місцевим і позамісцевим членам, що місячні збори відбудуться в неділю,. 19. листопаду, в годині 2:30 пополудні точно, в гали парохіяльній. Обовязково всі члени мають прийти на означений час, бо маємо важні справи до вирішення. Довгуючі члени хай прийдуть і вирівнають свої довги, інакше будуть суспендовані. На цих зборах буде обговорена справа балю. Братська Сл. Боха буде в День Подяки (Thanksgiving Day). Також буде номінація кандидатів на уряд на 1945 рік. Члени старайтесь приєднувати нових членів до Бр. і У. Н. Союзу в цих двох місяцях, щоб наш відділ став на перші місци в організуванні членів у 50-літнім ювилею У. Н. Союзу. — М. Яцула, предс.; П. Паснак, кас.; А. вапів, секр.

В Петерсон, Н. Дж., помер 11-го жовтня 1944 р. по довшій недузі
ПЕТРО КРИЛОВСЬКИЙ.

Покійний був членом Товариства ім. Тараса Шевченка, відділу 64 У. Н. Союзу. Похорон відбувся 14. жовтня в греко-католицькій церкві в Пасайку. Поховано Покійного на цвинтарі Holy Cross в Петерсоні.

Покійний родився в 1876 р. в містечку Угнів, повіт Рава Руська, Галичина. Приїхав до Америки з дружиною 1906 і мешкав 70 Warren St. Працював на Rail Road 38 літ. Як інші старі піонірі вступив до У. Н. Союзу в 1924 році. Все працював для Союзу.

Полишив у смутку дружину Еву і три доньки: Домікину Пеник, Юлію Ковальську і Марію Ставіяно, та три внуки Стефана, Евгена і Михаїла.

Нехай американська земля буде Йому легкою. — В. Й. П.!

ПОШУКУВАННЯ ОСІБ

ПОШУКУЮ
ОНУФРІЯ ЛОЗИНСЬКОГО із села Улазів, пов. Любачів. Він самий, або хто його знає, хай напише до:
МИХАЙЛО ЛАПЧИНСЬКИЙ
3456 Park Ave., Montreal, Que. Canada

Чиста дрібничка.

Приходить суджений до своєї дівчини перед шлюбом і бачить, як вона й її мама дуже заняті приготуванням до весілля. Каже суджена до свого хлопця: „Бачиш, мій дорогий, не можемо занедбати і найменшої дрібниці, коли хочемо належно приспособитися до весілля".

— „Алеж не журися, моя мила! Я й без того певно явлюся на весіллю" — примилюється жартобливо суджений.

Тяжка кара.

Зрілі мужчини дискутували між собою, яку то кару треба придумати для Гітлера за викликання війни. Хтось запропонував, щоб йому доказати, яку він помилку зробив через свій поступок. Не міг витримати 4-літній синок господаря, коли прислухувався цій розмові, й закликав: „Як би то було, добре, щоб мама його вибили!"

ТАРЗАН, ч. 1075. Перша невдача.

У скорім авті поліції Тарзан гнав усюди, куди кликали поліцію люди, заалярмовані інвазією малп.

Його вправлені в джунґлях ніздря могли слідити за звірами через городи, але...

...на вулицях сильний запах асфальту вбивав усякі сліди.

Тимчасом Тайґо дійшов верхами домів до центра міста.